

Stockholm Švédsko

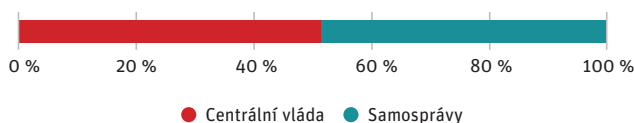
● **MĚSTO:**
0,9 mil. obyvatel

● **METROPOLITNÍ OBLAST**
2,2 mil.
(+7,9% pop. změna/5 let)

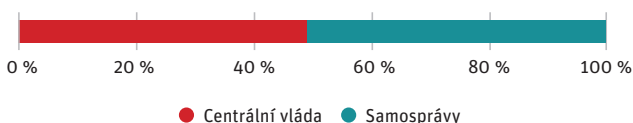
HDP: 177 % průměru HDP EU28
(+1,6% prům. roční změna HDP/5 let)

Jak fungují finance samospráv ve Švédsku

VEŘEJNÉ PŘÍJMY

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE

Švédsko má **system dvou úrovní samosprávy**, který se skládá z 21 okresů a 290 obcí. Švédský systém samosprávy bývá přezdíván „přesýpací hodiny“, jelikož střední úroveň, tj. regionální úroveň, je méně vlivná a méně důležitá ve srovnání s nejvyšší úrovní (centrální vláda) a nejnižší úrovní (obce). Tato situace se však vyvíjí v důsledku trendu vyvážení systému a posílení úlohy regionů v posledních desetiletích.

Švédskou metodou je „**princip financování**“: **pokud se centrální vláda rozhodne delegovat nový úkol na samosprávu, musí s nimi transferovat i prostředky nebo poskytnout jiné zdroje, aby mohla novou kompetenci financovat.** Na druhou stranu, pokud je některá kompetence samosprávy centralizovaná nebo zastavená, mohou být dotace sníženy. I když tento princip není právně závazný, je odsouhlasen všemi politickými stranami a vláda jej běžně používá. **Dotace představují asi třetinu příjmů samospráv.**

Objem veřejných investic je ve Švédsku vysoký. Na veřejné investice jde zhruba 4,2 % HDP (2016) a objem investic mezi roky 2000 a 2016 byl trvale nad průměrem OECD. Velká část tohoto růstu byla způsobena rozšířením činnosti samospráv. I přesto je podíl samospráv na investicích nižší než průměr OECD, a to 50 % (OECD 57 % v roce 2016). Podíl investic na celkových výdajích činí 8,5 % (OECD 11 %). Jako podíl na HDP však investice samospráv dosáhly 2,1 % (OECD 1,7 %).

Obce (a společnosti v jejich vlastnictví) představují cca 80 % celkových investic samospráv. Očekává se, že úroveň investic poroste v důsledku demografických tlaků. Kromě toho se veřejné investice mají zvýšit díky nové

strategii zadávání veřejných zakázek a návrh zákona o infrastruktuře na roky 2018–2029 plánuje zvýšit investice do infrastruktury o 20 %.

Švédské samosprávy mají jeden z nejvyšších podílů veřejných příjmů napříč zeměmi OECD, odpovídají 25 % HDP a 48 % všech veřejných příjmů. (Pouze Dánsko má vyšší podíly na příjmech na úrovni samosprávy). **Příjmy z vlastních zdrojů jako jsou daně, poplatky a výnosy z majetku představují 67 % příjmů samospráv. Více než polovina příjmů samospráv pochází z daní (OECD 45%). Dotace tvoří jednu třetinu příjmů.** Místní daně představují 13,5 % HDP a 33 % veřejných příjmů. Obce a kraje mají velmi podobnou strukturu příjmů.

Daňové příjmy samospráv jsou téměř úplně tvořeny místní daní z příjmu. Daň z příjmu se vybírá z platů, mezd, důchodů, plateb ze zdravotního pojištění a dávek v nezaměstnanosti a činí 97 % daňových výnosů, 54 % příjmů a 13 % HDP samospráv (2016). Obce a okresy mohou svobodně stanovovat sazby daně z příjmu, ale centrální vláda kontroluje základ daně.

Poplatek za nemovitost (nenazývá se daň z nemovitosti, ale „real estate fee“) je daň centrální vlády, protože ta stanovuje poplatek a definuje základ. Samosprávy pak získávají podíl na příjmu z poplatku, ten činí 2,7 % z daňových příjmů, 1,5 % z celkových příjmů a 0,4 % HDP (2016). **To řadí Švédsko mezi země s nejnižším podílem daně z nemovitosti pro samosprávy v zemích OECD, kde daně z nemovitostí činí v průměru 1,1 % HDP.**

Obecný dotační systém pro obce a okresy ve Švédsku se skládá ze tří hlavních částí: dotace na vyrovnávání příjmů (85 %), dotace na vyrovnávání nákladů (9 %) a strukturální dotace (3 %). Existuje také dotace na vyrovnání zbytku mezi odhadovanými obecními a okresními náklady a dotacemi, které získají. Fiskální vyrovnávací systém, horizontální i vertikální, zohledňuje rozdíly mezi daňovým základem a náklady na služby.

V mezinárodním srovnání se švédské samosprávy vyznačují relativní soběstačností (jak bylo uvedeno výše, vlastní příjmy tvoří téměř 70 % příjmů). Tento relativně nízký podíl příjmů z transferů a dotací na celkových příjmech naznačuje, že vertikální fiskální nerovnováha (tj. asymetrie mezi příjmy na nižší úrovni a výdajovými povinnostmi) ve Švédsku je nízká. Rovněž horizontální fiskální mezera ve švédském případě se zdá být relativně mírná: v roce 2015 měly jen tři obce podíl na příjmech z dotací vyšší než 30 %.

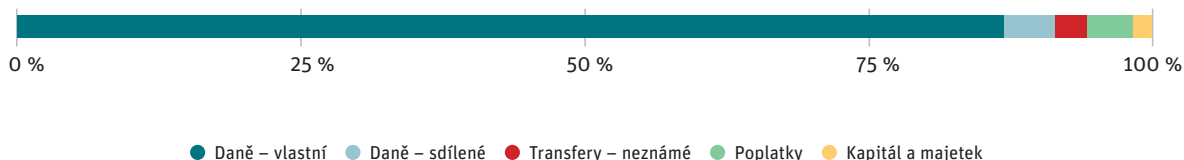
Další příjmy zahrnují hlavně **poplatky (10 % příjmů samospráv)** za poskytované místní služby. Obce a okresy mohou poplatky stanovit, ale u některých služeb byly zavedeny stropy. Role poplatků zůstává pod průměrem OECD (15 %). Výnosy z majetku představují 1,4 % z příjmů samospráv (OECD 2 %).

Zdroj: <http://www.oecd.org/cfe/regional-policy/Observatory-on-Subnational-Government-Finance-and-Investment.htm>

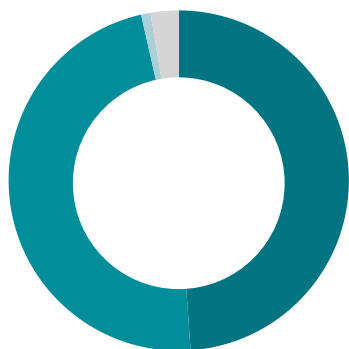
Finance města Stockholm

ZDROJE PŘÍJMŮ

Ekonomická klasifikace příjmů

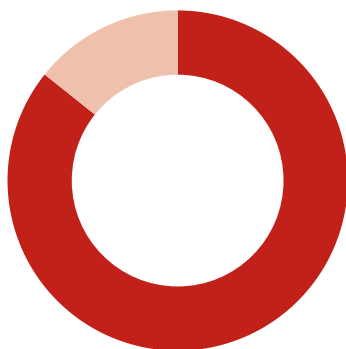

Základ daně

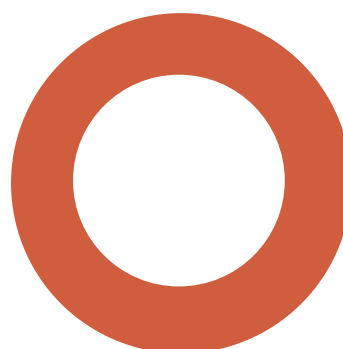
● Produkce ● Příjem a bohatství
● Majetek ● Ostatní

Účelovost transferů

● Účelové
● Neúčelové

Úroveň transferů

● Centrální

Bilance a dluh

+5 %

BILANCE ROZPOČTU

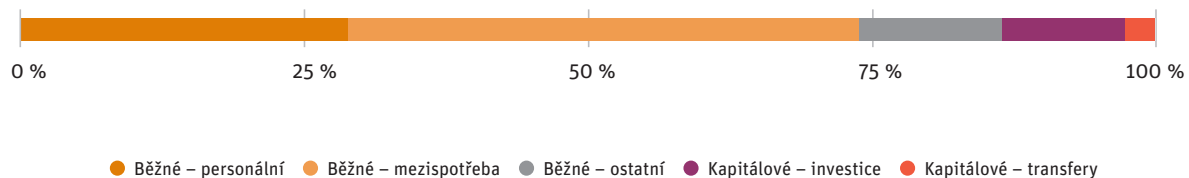
198 %

DLUH JAKO PROCENTO
ROČNÍCH PŘÍJMŮ

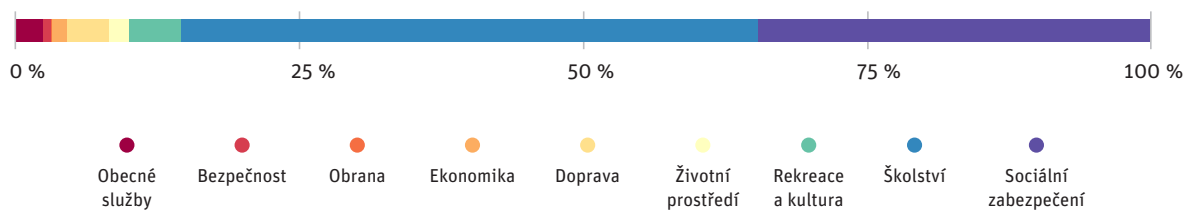
Finance města Stockholm

SLOŽENÍ VÝDAJŮ

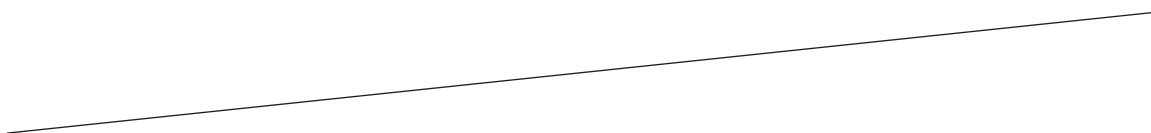
Ekonomická klasifikace výdajů

Funkční klasifikace výdajů

Funkční klasifikace kapitálových výdajů (data nejsou dostupná)

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření (2019)